

[Rasvjeta za vodene kornjaĉe](#)

Category : [Smjestaj vodenih kornjaca](#)

Published by Marijan on 18-Jan-2009 15:20

RASVJETA

Uz lampu za grijanje, kornjaĉama je za zdrav rast i razvoj u akvarijskim uvjetima potrebno osigurati pravilnu rasvjetu. Da bi normalno funkcionirale potrebni su im odreĉeni dijelovi sunĉevog UV spektra:

UVA – sluĉi za aktivnost i normalno ponašanje gmazova poput kretanja, hranjenja, razmnošavanja itd. To je vidljiv dio UV spektra. Gmazovi imaju drugaĉiji vid od nas i UVA spektar ima velik utjecaj na naĉin na koji oni vide svoju okolinu. Ove zrake sluĉe i za mentalnu dobrobit gmazova.

UVB – je još vaĉniji dio spektra za kornjaĉe. Ovaj dio UV spektra nije vidljiv. Pomoću njega gmazovi vrše sintezu vitamina D3 koji je vaĉan za metabolizam kalcija, odnosno za građu kostiju i oklopa. Bez ovog spektra kornjaĉama poĉne mekšati oklop (metaboliĉka bolest kostiju) i narušava im se zdravstveno stanje.

Posebne lampe za gmazove sadrĉe navedene spektre. Pri kupnji treba obratiti pozornost, jer postoje lampe koje sadrĉe oba spektra i postoje lampe koje imaju samo jedan spektar. Evo nekoliko primjera:

„Spot“ lampe (reflektorice i halogenke) - to su lampe koje se mogu koristiti za grijanje kopna, odnosno mjesta za sunĉanje. Sadrĉe samo UVA spektar. Potrebno ih je postaviti dovoljno visoko da kornjaĉe ne mogu doći u kontakt s njima jer ĉe se opeći. Kod reflektorica postoji opasnost da eksplodiraju ako ih kornjaĉa poprska. Danas su na tržištu dostupne posebne ĉarulje sa ojaĉanim staklom (treća slika).

Reptil neonske cijevi - najčešće korištene lampe u terarijima. Sadrže UVA i UVB dio spektra. One ne griju u toj mjeri da bi se mogle koristiti za grijanje kopna. Kako bi UVA-UVB zrake uspjele doći do životinja treba ih postaviti na visini od negdje 30 cm iznad kopna. Imaju svoj vijek trajanja, pri tome mislim na period vremena dok isijavaju UV zrake. Neonke je potrebno mijenjati svakih 6 do 9 mjeseci.

Štedne (compact) žarulje – prigodne za manje terarije i jednostavnije su za instalaciju od neonskih cijevi. Njihova prednost je što imaju ugrađenu prigušnicu, za razliku od neonki i mogu ih je instalirati u klasično grlo. Neke sadrže samo UVB spektar, a neke UVA i UVB. Postavljaju se 30-40 cm iznad kopna, ne griju jako i potrebno ih je mijenjati barem jednom godišnje ili po preporuci proizvođača.

Lampe koje oponašaju sunčev (dnevni) spektar – riječ je o posebnim lampama razvijenim za teraristiku, postoje u različitim izvedbama. To je daleko kvalitetnija (ali i skuplja) rasvjeta od gore navedene. Isijavaju više UVA i UVB zračenja i griju. Uglavnom su jačine od 100W pa na više, stoga baš nisu pogodne za uporabu u jako malim, niskim terarijima. Potrebno ih je oprezno postavljati i koristiti prema preporuci proizvođača. Obavezno se instaliraju u keramička grla najmanje 30 cm iznad kopna. Nekim lampama su potrebne posebne prigušnice, a neke dolaze sa ugrađenim prigušnicama.

Najkvalitetnija rasvjeta za gmazove su posebne metal halogene lampe. Za sada postoje samo dva proizvođača na svijetu (američki ReptileUV: Mega Ray i europski Lucky Reptile: Bright Sun UV). Ovaj tip rasvjete je u usporedbi sa drugima skup i nažalost još nije dostupan na ovim prostorima, no moguća je narudžba preko interneta.

Niti jedna od gore navedenih lampa ne sadrži cijeli dnevni spektar. Bright Sun UV ga najbolje oponaša, ali tehnologija još nije razvijena do te mjere. Neonke i štedne žarulje isijavaju plavkastu svjetlost, reflektorice i halogenke crvenkastu svjetlost itd. Kako bi u terariju postigli što prirodniju svjetlost potrebno je kombinirati tipove rasvjete.

U manjim akvarijima od 60l do 200l se može koristiti kombinacija UVA - UVB neonke ili compact UVA-UVB žarulje i obične spot lampe za grijanje. Kod smještaja za odrasle kornjače od 300l do 400l pa na više preporuča se upotreba lampa koje oponašaju sunčev spektar za UVA-UVB zračenje i grijanje kopna (Bright Sun UV ili Mega Ray), te daylight T5 ili T8 neonke za osvjetljenje ostatka akvarija. U svakom slučaju obratite pozornost da kornjače imaju izvor UVA i UVB zračenja, i topline.

Trajanje osvjetljenja ovisi o dobu godine. Po zimi rasvjeta može biti upaljena 8-10 sati dnevno, a po ljeti 12-14 sati dnevno. Tijekom godine je poželjno postepeno izmjenjivati trajanje osvjetljenja kako bi simulirali godišnja doba. Lampe za grijanje ne trebaju biti upaljene cijelo vrijeme uz ostalu rasvjetu, dovoljno je da rade 6-8 sati dnevno.

Kako bi kornjače imale svoj ritam neovisno o vlasniku, za dnevno paljenje i gašenje svjetla koristi se timer (uređaj za automatsko uključivanje i isključivanje).

Važno je napomenuti da staklo propušta samo oko 10% UV zračenja, stoga nemojte instalirati rasvjetu iznad stakla. Isto tako držanje akvaterarija pokraj prozora neće pomoći. Ako kornjače nisu redovito izložene pravoj sunčevoj svjetlosti neophodna je UVA-UVB rasvjeta.

Prilikom instalacije rasvjete obratite pozornost da lampe koje griju budu na sigurnoj udaljenosti od kornjača kako se ne bi opekale. Koristite lampe sa keramičkim grlima kojima visoke temperature ne predstavljaju problem kako bi izbjegli opasnost od požara!